

Talousarvion laadintaohje vuodelle 2022

Khall § 116
175/02.02.00/2021

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Lisäksi siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvion ja -suunnitelman valmistelussa noudatetaan kunnanhallituksen vuosittain antamaa talousarvioraamia ja laadintaohjetta.

Ristijärven kunnan taloudellinen tilanne

Ristijärven kunnan tilinpäätös vuodelta 2020 oli 82 646 euroa alijäämäinen. Toimintakate on pienentynyt edellisestä vuodesta 4,2 %. Verotuloja kertyi lähes 40 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Terveyskeskuksen purkaminen ja toiminnan siirtyminen Attendon tiloihin on vähentänyt poistojen määrää lähes 125 000 euroa, mikä näkyy toisaalta Saukonsilmun päiväkodin osalta kasvaneina vuokratuloina.

Suurin uhka talouden tasapainottamiselle on Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän alati kasvavat menot ja vaikea talouden ennustettavuus. Ristijärven kunnan maksuosuus Kainuun soten palveluista on n. 70 % käytettävissä olevista tuloista. Kunnan on huolehdittava aktiivisesti omistajaohjauksesta ja veloitettava Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymää ryhtymään välittömiin toimenpiteisiin talouden sopeuttamishjelman toteuttamiseksi yhteistyössä kaikkien jäsenkuntien kanssa.

Verotulojen arvio perustuu Kuntaliiton toukokuussa julkaisemaan kuntakohtaiseen verotuloennusteeseen, jonka mukaan verotulot tulisivat vähenemään tulevana vuonna n. 3 % verrattuna tämän vuoden arvioon. Valtionosuudet ennakkolaskelman mukaan vähenisivät saman verran n. 3 %.

Talouden sopeuttamista on tehty useita vuosia, ja tasapainoa haetaan edelleen. Toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia on toteutettu päivittäisessä palvelutuotannossa, eikä nopeita ratkaisuja ei ole löydettävissä. Ristijärven kunnan talouden saaminen tasapainoon suunnittelukauden aikana vaikuttaa haastavalta ja sopeuttamistoimia on edelleen lisättävä. Mahdollinen soteuudistukseen ei välttämättä tuo helpotusta, mikäli verotuloja ei saada kasvuun. Myöskään valtionosuudet eivät riitä kattamaan kasvavia menoja, joten kunnan omat toimenpiteet ovat välttämättömiä. Mahdollinen maakuntaveron tulee todennäköisesti nostamaan kokonaisveroastetta entisestään.

Talouden suunnittelua ohjaavat tavoitteet

- tilikauden tuloksessa tavoitellaan nollatulosta
- vuosikate kattaa poistot
- kunnan lainamäärä/asukas on enintään maan keskiarvo (3513 e/as)
- toiminnan menoja vähennetään ja/tai tuloja lisätään siten, että niillä katetaan valtionosuuksien vähenemisen ja verotulojen kasvun välinen ero eli 50 000 euroa
- suunnittelussa huomioidaan aikaisemmin sovitut talouden tasapainottamiseen tähtäävät keinot sekä noudatetaan kunnanhallituksessa muutoin sovittuja talouden sopeuttamishojeita
- konserniyhtiöissä toimitaan kuntakonsernin kokonaisuutta huomioon ottaen
- taksojen ja maksujen hinnoittelu tarkistetaan vastaamaan kustannustasoa
- investointiesitykset on arvioitava kiireellisyysjärjestyksessä ja ensisijaisesti toteutetaan käyttötalousmenoja ja kustannussäästöjä sekä tuloja tuovat investoinnit
- tulot arvioidaan varovaisuusperiaatetta noudattaen ja menot realistisesti
- toiminnalle asetettujen tavoitteiden tulee vastata käytettävissä olevia henkilö- ja talousresursseja
- sitovien tavoitteiden tulee olla selkeästi mitattavia (numeerinen), jotta niiden toteutumista voidaan seurata
- talouden suunnittelussa huomioidaan kuntastrategiassa määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet.

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus

- hyväksyy liitteenä olevan vuoden 2022 talousarvion laadintaohjeen
- ohjeistaa toimialoja jatkamaan kunnanhallituksen vuonna 2020 hyväksymän talouden sopeuttamissuunnitelman toimenpiteitä määrätietoisesti ja etsimään uusia talouden tasapainottamiskohteita.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi.